

Ольга ДРЮЧИЛО, Альона КОРДОНСЬКА, Ганна БЕРЕЖНА

ТАРАС ШЕВЧЕНКО – НОСІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 1 (31).
Дрючило О., Кордонська А., Бережна Г. Тарас Шевченко – носій української культури та патріотичного виховання студентської молоді; 7 стор.; кількість бібліографічних джерел – 3; мова – українська.

Анотація. У статті розкриваються форми та методи вивчення життя та творчості Тараса Шевченка у вищій школі під час організації позааудиторної роботи, які сприятимуть формуванню патріотичних почуттів студентів.

Ключові слова: класик літератури, патріотичне виховання, студентська молодь, конференція, літературно-мистецька композиція, літературно-музична композиція, конкурс, тематичні виховні години.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Тарас Шевченко!.. Це ім'я дорогоцінною перлиною виблискує у золотій скарбниці світової культури. У славній плеяді безсмертних класиків літератури геніальний співець українського народу по праву стоїть в одному ряду з такими титанами думки і слова, як Гомер і Шекспір, Пушкін і Толстой, Бальзак і Гюго, Міцкевич і Берне, чия мистецька спадщина стала надбанням усього передового людства.

Тарас Шевченко – видатний український поет, прозаїк, драматург, художник, політичний і громадський діяч. Він був людиною універсальних обдарувань та інтересів. Все його життя і творчість були присвячені українському народу. Поет мріяв про ті часи, коли його країна буде незалежною суверенною державою, коли в Україні шануватимуться мова, культура та історія народу, а люди будуть щасливими.

Т. Г. Шевченко відіграв важливу історичну роль у розвитку української літературної мови. Він установив ту структуру української літературної мови, яка збереглась у всьому істотному як основа сучасної мови, тобто розвинув і утвердив певний склад словника і граматичний лад української мови, які стали нормою і зразком для письменників, преси, театру тощо.

Попередники Шевченка в українській літературі, починаючи з Котляревського, використовували в своїх творах живу народну українську мову, а також скарби усної народної творчості, але це використання було ще обмеженим, відповідно до не досить широких тем і літературного стилю цих письменників. Крім того, вони ще не позбулися діалектних, вузькомісцевих елементів.

Норми української літературної мови, створені на народній основі, дала поезія Шевченка. Основні мовні джерела великий народний поет черпав із скарбів фольклору і живої розмовної мови. Він відібрав від загальнонародної мови все найбільш істотне і яскраве і розкрив у своїй

творчості багатство, гнучкість, красу і милозвучність українського слова.

Патріотичне виховання – це формування патріотичних почуттів, готовності до трудового та героїчного подвигу в ім'я процвітання української держави. Наукові дослідження переконливо доводять, що студенти повинні знаходитись під постійним виховним впливом матеріальної і духовної культури свого народу. Без ознайомлення в сім'ї, коледжі з культурою свого народу, пізнання його самобутнього національно-патріотичного обличчя, практичного продовження культурно-історичних традицій, звичаїв та обрядів не можна говорити про успіхи навчально-виховного процесу.

В сучасних умовах суспільного розвитку саме навчальний заклад постає необхідним чинником відродження нації, виховання у молоді національної самосвідомості. Звернення підростаючого покоління до витоків народного життя, творче використання у роботі скарбів народної мудрості, духовності, здобутків науки, ідейного потенціалу нашого суспільства – ось дієві чинники, які забезпечують формування особистості громадянина незалежної держави. Виховання патріотизму в коледжі має величезне значення, оскільки мова йде про долі сьогоденішнього і майбутнього покоління, адже студенти повинні не тільки володіти належним об'ємом знань, а й стати зрілими духовно й інтелектуально.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання зазначеної проблеми, котрій присвячується стаття. Творчість Тараса Шевченка у різні часи була предметом дослідження. Зокрема, український і російський літературознавець Ієремія Айзеншток (1900–1980) вивчав біографію, творчу лабораторію й фольклоризм письменника. Творчість Кобзаря досліджував Григорій Вервес. Це прослідковується у низці його праць, зокрема в книзі «Тарас Шевченко і Польща». Уродженець Долинського району, доктор славистичних наук, професор української мови і літератури в Альбертському університеті Яр Славутич у 1960-х роках видавав книги

«Велич Шевченка», «Шевченкова поетика». Досліджував творчість Кобзаря доктор наук Дмитро Чижевський (1894–1977), який працював у вузах Праги, Гейдельберга, Фрайбурга, Галле, Марбурга. Терень Масенко також звернувся до шевченківської тематики. Він є автором трьох творів, присвячених великому Кобзарю: «Благословення на подвиг», «Батальйон імені Тараса Шевченка», «Все-світня слава Кобзаря».

Формулювання мети дослідження. Розкрити форми та методи вивчення життя та творчості Т. Шевченка в вищій школі під час організації позааудиторної роботи, які сприятимуть формування патріотичних почуттів студентів.

Виклад основного матеріалу з новим обґрунтуванням подальших розвідок у цьому напрямку. З метою вшанування пам'яті Великого Кобзаря та розкриття глибини його життя та творчості в коледжі проводиться ряд позааудиторних заходів: конференція «Творча постать Тараса Шевченка» до 199-річчя від дня народження Тараса Шевченка, літературно-мистецька вітальня «Пам'яті Кобзаря присвячується...» до 150-річчя з дня смерті Т. Г. Шевченка, літературно-музична композиція «Жіноча доля, вишита нитками», конкурс малюнків за творами Шевченка та конкурс читців «Безсмертне слово Кобзаря». До відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка в коледжі проходять тематичні виховні години, засідання круглих столів, виставок художньої та історичної літератури, випусків студентських стіннівок.

Під час літературно-мистецької вітальні «Пам'яті Кобзаря присвячується...» до 150-річчя з дня смерті Т. Г. Шевченка гуртківці перегортали сторінки життя та творчості Великого Кобзаря, декламували поезію Т. Шевченка, вірші про нього, власні поезії, мали можливість переглянути інсценізацію уривку з «Наймичка», зустрілися з заслуженим майстром народної творчості, членом національної спілки майстрів народного мистецтва та Національної Спілки журналістів України, лауреатом премії імені Івана Огієнка Гоцуляк М. В.

Літературно-музична композиція «Жіноча доля, вишита нитками» була проведена з метою вшанування пам'яті Великого Кобзаря та розкриття образу жінки і світлих почуттів до неї, що відіграла значну роль в житті та творчості Т. Шевченка. На заході присутні мали можливість переглянути інсценізацію уривку з «Наймички» театрального колективу «Народні усмішки» і були вражені майстерною акторською грою, прослухати виступ ансамблю бандуристок «Грай, бандуро».

Конференцію «Творча постать Тараса Шевченка» до 199-річчя від дня народження Тараса Шевченка було організовано та проведено спільно з працівниками бібліотеки. Учасниками конференції було підготовлено цікаві та змістовні доповіді: «Дитинство та юнацькі роки Т. Шевченка», «Рання творчість», «Життя і творчість перед засланням», «Після арешту і на заслання», «Життя і творчість

останніх років», «Вшанування пам'яті Т. Шевченка», «Світове значення творчості Кобзаря». Усі присутні мали можливість переконаватися у тому, що ім'я генія українського народу Тараса Григоровича Шевченка сяє у сузір'ї поетів світового значення неугасимо та усвідомити, що його творча спадщина увійшла в свідомість українців і з кожною історичною епохою набуває великого значення.

Вже стало доброю традицією в навчальних закладах України проводити мовно-літературний конкурс ім. Т. Г. Шевченка. Він проводиться з метою вшанування творчої спадщини видатного сина українського народу Тараса Григоровича Шевченка, виявлення обдарованої студентської молоді, майбутньої плеяди літературних митців, розвиток їх творчого потенціалу, виховання у студентів поваги до мови і традицій свого народу, підвищення рівня мовної освіти. Студенти нашого коледжу приймають участь у різних етапах Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка та займають призові місця.

Ще однією особливістю роботи з студентами є написання творчих та пошукових робіт під керівництвом викладача. Студентам пропонуються такі теми: «Роль Тараса Шевченка в розвитку української літератури та літературної мови», «Місце творчості Т. Г. Шевченка у світовій культурі», «Встановлення пам'ятників та створення музеїв на честь Т. Г. Шевченка», «Художник Тарас Шевченко в контексті європейських художніх напрямів», «Т. Шевченко і наш край», «Образ жінки в житті та творчості Т. Шевченка», «Т. Шевченко і сучасність», «Образ України в творчості Т. Шевченка».

Такі роботи складаються з вступу, основної частини, висновків та додатків. До кожного розділу студенти підбирають цікавий ілюстрований тематичний матеріал. В додатках представляють комп'ютерні презентації, підбирають документальні фільми про життя та творчість Т. Г. Шевченка. Завдяки цьому роботи мають велику цінність для тих, хто цікавиться життям та творчістю Тараса Шевченка. Матеріали цих робіт використовуються при проведенні виховних годин та в гуртковій роботі.

Тарас Шевченко – великий геній українського народу, його сила, духовність, мораль. Великий Кобзар так чітко, з розумінням описував те найпотаємніше в душі простих людей, яким прийшлося пережити безліч страждань, натисків і пригнічень. Кожен, хоча б раз в житті, тримав в руках «Кобзар», читаючи твори, переживав разом з героями, співчував знедоленим, тривожився за долю України. Тож, якщо ми хочемо щасливе майбутнє, ми повинні пам'ятати минуле, цінувати митців, яких подарувала нам Україна.

Ми ще раз переконуємось, що Тарас Шевченко – символ чесності, правди і безстрашності, великої любові до людини. Вся творчість Великого

Кобзаря зігрита гарячою любов'ю до Батьківщини. Його думи, його пісні, його полум'яний гнів, його боротьба за світлу долю трудового народу були ду-мами, піснями, гнівом і боротьбою мільйонів.

Світлий образ великого Кобзаря – без-смертний, як і сам народ, що породив його. Вічно нетлінна творчість геніального сина України

жива подихом життя, биттям гарячого людського серця. Безсмертна могутня сила його таланту, проникливість і глибина його думки, мужність і ніжність його лірики, гострота і пристрастність його слова, мужність і пісенність його віршів, самовіддана любов його до своєї Батьківщини, до свого народу.

Література

1. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка / П. Зайцев. – 2-е вид. – К. : Обереги, 2004. – 480 с.
2. Коваленко П. Серце моє трудне, що в тебе болять...? / П. Коваленко. – Чернівці : Молодий Буко-винець, 2000. – 60 с.
3. Чалий М. К. Життя і твори Тараса Шевченка : (звід матеріалів до його біогр.) / М. К. Чалий; пер., післям. та комент. В. Л. Смілянської. – К. : Веселка, 2011. – 263 с.: іл.

Ольга Дрючило, Алёна Кордонская, Анна Бережная
**TARAS SHEVCHENKO – НОСИТЕЛЬ УКРАИНСКОЙ КУЛЬТУРЫ
И ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ**

Аннотация. В статье раскрываются формы и методы изучения жизни и творчества Тараса Шев-ченко в высшей школе при организации внеаудиторной работы, способствующие формированию патри-отических чувств студентов.

Ключевые слова: классик литературы, патриотическое воспитание, студенческая молодежь, кон-ференция, литературно-художественная композиция, литературно-музыкальная композиция, конкурс, тематические воспитательные часы.

Olga Dryuchylo, Alyona Kordonskaya, Anna Berezhnaya
**TARAS SHEVCHENKO AS A CARRIER OF UKRAINIAN CULTURE AND PATRIOTIC EDUCATION
OF STUDENTS**

Summary. The article reveals the forms and methods of studying the life and works of Taras Shevchenko in the higher school during of testing work that will facilitate the formation patriotic feelings of the students.

Key words: classic of literature, patriotic education, student youth, conference, literary and artistic com- position, literature and musical composition, contest, themed educational classes.

Стаття надійшла до редакції 29.12.2013 р.

Кордонська Альона Василівна – викладач української мови та літератури Могилів-Подільського технолого-економічного коледжу Вінницького національного аграрного університету.

Дрючило Ольга Анатоліївна – викладач вищої категорії, методист Могилів-Подільського техно-лого-економічного коледжу Вінницького національного аграрного університету.

Бережна Ганна Миколаївна – викладач вищої категорії, старший викладач Могилів-Подільського технолого-економічного коледжу Вінницького національного аграрного університету.